

Συλλογή της Νομολογίας

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΙΣΑΓΓΕΛΕΑ
M. CAMPOS SÁNCHEZ-BORDONA
της 18ης Μαΐου 2017¹

Υπόθεση C-56/16 P

**Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)
κατά**

Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, IP

«Αίτηση αναίρεσεως – Κοινοτικό σήμα – Λεκτικό σήμα “Port Charlotte” – Αίτηση κηρύξεως ακυρότητας υποβληθείσα από το Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto – Ενδείξεις γεωγραφικής προελεύσεως – Κανονισμός (ΕΚ) 1234/2007 – Εξαντλητική προστασία από το δίκαιο της Ένωσης – Δυνατότητα αναγνώρισεως συμπληρωματικού επιπέδου προστασίας από το εθνικό δίκαιο»

1. Το Δικαστήριο διαθέτει πλέον πλούσια νομολογία σχετικά με τις προστατευόμενες ονομασίες προελεύσεως (ΠΟΠ) και τις προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις (ΠΓΕ). Η υπό κρίση αίτηση αναίρεσεως θα του παράσχει τη δυνατότητα να την εφαρμόσει στη σύγκρουση μεταξύ μιας ΠΟΠ οίνων και ενός σήματος της Ένωσης το οποίο, σύμφωνα με τους δικαιούχους της πρώτης, χρησιμοποιεί με αθέμιτο τρόπο τη χαρακτηριστική γεωγραφική ονομασία της ΠΟΠ Porto/Port².
2. Συγκεκριμένα, η διαφορά της κύριας δίκης ανέκυψε μεταξύ του Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, IP (στο εξής: IVDP) και του Γραφείου Εναρμονίσεως στο πλαίσιο της εσωτερικής αγοράς (εμπορικά σήματα, σχέδια και υποδείγματα) (ΓΕΕΑ, νυν Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, EUIPO). Το τελευταίο, αφού προηγουμένως είχε καταχωρίσει, κατόπιν σχετικής αιτήσεως, το διακριτικό σημείο «Port Charlotte» ως σήμα της Ένωσης για τον προσδιορισμό ενός ούισκι, απέρριψε την υποβληθείσα από το IVDP αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας του σήματος αυτού.
3. Το Γενικό Δικαστήριο³ έκανε εν μέρει δεκτή την προσφυγή του IVDP κατά της αποφάσεως του EUIPO, γεγονός που κατέστησε δυνατή την προβολή δύο διαφορετικών αναιρετικών αιτημάτων: α) κατά το EUIPO, η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση πάσχει καθόσον κάνει δεκτό ότι η προστασία των ΠΟΠ διέπεται και από το εθνικό δίκαιο (εν προκειμένω, το πορτογαλικό) και β) κατά το IVDP, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο επικυρώνοντας τη θέση του EUIPO ως προς τη δυνατότητα συνυπάρξεως του σήματος «Port Charlotte» με την ΠΟΠ Porto/Port.

¹ Γλώσσα του πρωτοτύπου: η ισπανική.

² Η ΠΟΠ περιλαμβάνει τους όρους Oporto, Porto, Port, Portvin, Port Wine, Portwein, Portwijn, vin de Porto και vinho do Porto.

³ Απόφαση της 18ης Νοεμβρίου 2015, Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto κατά ΓΕΕΑ – Bruichladdich Distillery (PORT CHARLOTTE) (T-659/14, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2015:863).

I. Το δίκαιο της Ένωσης

1. Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009⁴

4. Το άρθρο 8, παράγραφος 4, ορίζει τα εξής:

«Κατόπιν ανακοπής του δικαιούχου του μη καταχωρισμένου σήματος ή άλλου χρησιμοποιούμενου στις συναλλαγές σημείου το οποίο δεν έχει μόνον τοπική ισχύ, το αιτούμενο σήμα δεν γίνεται δεκτό για καταχώριση, στις περιπτώσεις και στον βαθμό που σύμφωνα με την κοινοτική νομοθεσία ή το δίκαιο του κράτους μέλους που διέπει το σημείο αυτό:

- α) δικαιώματα επί του εν λόγω σημείου έχουν αποκτηθεί πριν από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης σήματος της ΕΕ ή, ενδεχομένως, πριν από την ημερομηνία της προτεραιότητας που προβάλλεται σε υποστήριξη της αίτησης σήματος της ΕΕ·
- β) το εν λόγω σημείο παρέχει στον δικαιούχο του το δικαίωμα να απαγορεύσει τη χρήση πλέον πρόσφατου σήματος.»

5. Το άρθρο 53 προβλέπει τα εξής:

«1. Το σήμα της ΕΕ κηρύσσεται άκυρο μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο Γραφείο ή μετά από άσκηση ανταγωγής στα πλαίσια αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

[...]

- γ) όταν υφίσταται προγενέστερο δικαίωμα προβλεπόμενο στο άρθρο 8, παράγραφος 4, και πληρούνται οι προϋποθέσεις της παραγράφου αυτής.

[...]»

2. Κανονισμός (ΕΚ) 1234/2007⁵

6. Το άρθρο 118β, «Ορισμοί», παράγραφος 1, προβλέπει τα εξής:

«1. Για τους σκοπούς του παρόντος υποτμήματος νοούνται ως:

- α) “ονομασία προέλευσης”: η ονομασία μιας περιοχής, μιας συγκεκριμένης τοποθεσίας ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μιας χώρας, η οποία χρησιμοποιείται για να περιγράψει προϊόν που αναφέρεται στο άρθρο 118α, παράγραφος 1, και που πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - i) η ποιότητα και τα χαρακτηριστικά του οφείλονται κυρίως ή αποκλειστικά στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον που συμπεριλαμβάνει τους φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες·
 - ii) τα σταφύλια από τα οποία παράγεται προέρχονται αποκλειστικά από τη γεωγραφική αυτή ζώνη·
 - iii) η παραγωγή του πραγματοποιείται στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή και

⁴ Κανονισμός του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα της ΕΕ (ΕΕ 2007, L 78, σ. 1).

⁵ Κανονισμός του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2007, για τη θέσπιση κοινής οργάνωσης των γεωργικών αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ) (ΕΕ 2007, L 299, σ. 1), όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 491/2009, του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 2009 (ΕΕ 2009, L 154, σ. 1) (στο εξής: κανονισμός 1234/2007).

- iv) προέρχεται αποκλειστικά από ποικιλίες αμπέλου που ανήκουν στο είδος *Vitis vinifera*·
- β) “γεωγραφική ένδειξη”: η ένδειξη που αναφέρεται σε μια περιοχή, μια συγκεκριμένη τοποθεσία ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μια χώρα, η οποία χρησιμοποιείται για να περιγράψει προϊόν που αναφέρεται στο άρθρο 118α, παράγραφος 1, και που πληροί τις ακόλουθες απαιτήσεις:
- i) έχει συγκεκριμένη ποιότητα, φήμη ή άλλα χαρακτηριστικά που οφείλονται στην εν λόγω γεωγραφική προέλευσή του·
 - ii) τουλάχιστον το 85 % των σταφυλιών που χρησιμοποιούνται για την παραγωγή του προέρχονται αποκλειστικά από τη γεωγραφική αυτή ζώνη·
 - iii) η παραγωγή του πραγματοποιείται στη συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή και
 - iv) προέρχεται από ποικιλίες αμπέλου που ανήκουν στο είδος *Vitis vinifera* ή από διασταύρωση μεταξύ του είδους *Vitis vinifera* και άλλων ειδών του γένους *Vitis*.»

7. Το άρθρο 118στ, «Εθνική προκαταρκτική διαδικασία», παράγραφοι 6 και 7, ορίζει τα εξής:

«6. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες για τη συμμόρφωση με το παρόν άρθρο το αργότερο την 1η Αυγούστου 2009.

7. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν έχει εθνική νομοθεσία για την προστασία των ονομασιών προέλευσης και των γεωγραφικών ενδείξεων, το εν λόγω κράτος μέλος μπορεί, επί μεταβατικής και μόνο βάσεως, να παρέχει στην ονομασία αυτή προστασία σε εθνικό επίπεδο και κατά τα οριζόμενα στο παρόν υποτομήμα η οποία αρχίζει να ισχύει από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης στην Επιτροπή. Η μεταβατική αυτή εθνική προστασία παύει την ημερομηνία κατά την οποία αποφασίζεται καταχώριση ή απόρριψη δυνάμει των διατάξεων του παρόντος υποτομήματος.»

8. Το άρθρο 118ιβ («Σχέση με τα εμπορικά σήματα»), παράγραφος 1, προβλέπει τα εξής:

«Εφόσον μια ονομασία προέλευσης ή μια γεωγραφική ένδειξη προστατεύεται στο πλαίσιο του παρόντος κανονισμού, η καταχώριση ενός εμπορικού σήματος που αντιστοιχεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, για προϊόν που εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες που αναγράφονται στο παράρτημα ΧΙβ απορρίπτεται εάν η αίτηση καταχώρισης του εμπορικού σήματος υποβάλλεται μετά την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για προστασία της ονομασίας προέλευσης ή της γεωγραφικής ένδειξης στην Επιτροπή και, κατά συνέπεια, παρέχεται προστασία για την ονομασία προέλευσης ή τη γεωγραφική ένδειξη.

Τα εμπορικά σήματα που έχουν καταχωριστεί κατά παράβαση του πρώτου εδαφίου ακυρώνονται.»

9. Το άρθρο 118ιγ, «Προστασία», παράγραφοι 1, 2 και 3, ορίζει τα εξής:

«1. Οι προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης και οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις δύνανται να χρησιμοποιούνται από οποιονδήποτε επιχειρηματία διαθέτει στην αγορά οίνο ο οποίος παράγεται σύμφωνα με την αντίστοιχη προδιαγραφή του προϊόντος.

2. Οι προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης, οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις καθώς και οι οίνοι για τους οποίους χρησιμοποιούνται οι εν λόγω προστατευόμενες ονομασίες σύμφωνα με την προδιαγραφή του προϊόντος προστατεύονται από:

- α) κάθε άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση προστατευόμενης ονομασίας:
 - i) από συγκρίσιμα προϊόντα που δεν πληρούν την προδιαγραφή προϊόντος της προστατευόμενης ονομασίας, ή
 - ii) στον βαθμό που η χρήση αυτή εκμεταλλεύεται τη φήμη της ονομασίας προέλευσης ή της γεωγραφικής ένδειξης,
- β) κάθε κατάχρηση, απομίμηση ή [υπαινιγμός], έστω και αν αναφέρεται η πραγματική καταγωγή του προϊόντος ή της υπηρεσίας ή εάν η προστατευόμενη ονομασία είναι μεταφρασμένη ή συνοδεύεται από εκφράσεις όπως “στυλ”, “τύπος”, “μέθοδος”, “όπως παράγεται στ.”, “απομίμηση”, “γεύση”, “είδος” ή άλλες ανάλογες·
- γ) κάθε άλλη ψευδή ή παραπλανητική ένδειξη σχετική με την προέλευση, την καταγωγή, τον χαρακτήρα ή τις βασικές ιδιότητες του προϊόντος στην εξωτερική ή εσωτερική συσκευασία, το διαφημιστικό υλικό ή τα έγγραφα που αφορούν τον σχετικό οίνο και τη συσκευασία του προϊόντος στα εμπορευματοκιβώτια που ενδέχεται να δημιουργήσουν εσφαλμένες εντυπώσεις όσον αφορά την καταγωγή του·
- δ) κάθε άλλη πρακτική ικανή να παραπλανήσει τον καταναλωτή όσον αφορά την πραγματική καταγωγή του προϊόντος.

3. Οι προστατευόμενες ονομασίες προέλευσης ή οι προστατευόμενες γεωγραφικές ενδείξεις δεν καθίστανται κοινές στην Κοινότητα κατά την έννοια του άρθρου 118ια, παράγραφος 1.»

10. Το άρθρο 118ιδ («Μητρώο») προβλέπει τα εξής:

«Η Επιτροπή καταρτίζει και [τηρεί] ηλεκτρονικό μητρώο των προστατευόμενων ονομασιών προέλευσης και των προστατευόμενων γεωγραφικών ενδείξεων οίνων, [στο οποίο έχει πρόσβαση το] κοινό.»

11. Το άρθρο 118ιθ, «Υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων», ορίζει τα εξής:

«1. Οι ονομασίες οίνων οι οποίες προστατεύονται σύμφωνα με τα άρθρα 51 και 54 του κανονισμού (ΕΚ) 1493/1999 και το άρθρο 28 του κανονισμού (ΕΚ) 753/2002 της Επιτροπής, της 29ης Απριλίου 2002, για τη θέσπιση ορισμένων λεπτομερειών εφαρμογής του κανονισμού (ΕΚ) 1493/1999 του Συμβουλίου, της 17ης Μαΐου 1999, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς (ΕΕ 1999, L 179, σ. 1)] όσον αφορά την περιγραφή, την ονομασία, την παρουσίαση και την προστασία ορισμένων αμπελοοινικών προϊόντων [...], προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή τις εγγράφει στο μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 118ιδ του παρόντος κανονισμού.

2. Όσον αφορά τις υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή:

- α) τους τεχνικούς φακέλους που προβλέπονται στο άρθρο 118γ, παράγραφος 1·
- β) τις εθνικές αποφάσεις έγκρισης.

3. Οι ονομασίες οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, για τις οποίες τα στοιχεία που αναφέρονται στην παράγραφο 2 δεν υποβάλλονται έως τις 31 Δεκεμβρίου 2011, χάνουν την προστασία δυνάμει του παρόντος κανονισμού. Η Επιτροπή λαμβάνει τα διοικητικά μέτρα που είναι αναγκαία για τη διαγραφή των ονομασιών από το μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 118ιδ.

4. Το άρθρο 118ιη δεν εφαρμόζεται στις υφιστάμενες προστατευόμενες ονομασίες οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

Η Επιτροπή μπορεί να αποφασίσει, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, με δική της πρωτοβουλία και με τη διαδικασία του άρθρου 195, παράγραφος 4, να ανακαλέσει την προστασία των υφισταμένων προστατευόμενων ονομασιών οίνων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εάν δεν πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 118β.

[...]»

12. Με τίτλο «Αυστηρότεροι κανόνες που αποφασίζονται από τα κράτη μέλη», το άρθρο 120δ ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη μπορούν να περιορίζουν ή να αποκλείουν τη χρήση ορισμένων οινολογικών πρακτικών και να προβλέπουν αυστηρότερους περιορισμούς για οίνους εγκεκριμένους από την κοινοτική νομοθεσία, οι οποίοι παράγονται στο έδαφός τους, με στόχο την ενίσχυση της διατήρησης των βασικών χαρακτηριστικών των οίνων με προστατευόμενη ονομασία προέλευσης ή με προστατευόμενη γεωγραφική ένδειξη, των αφρωδών οίνων και των οίνων λικέρ.

Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τους εν λόγω περιορισμούς, αποκλεισμούς και περιορισμούς στην Επιτροπή, η οποία ενημερώνει τα άλλα κράτη μέλη.»

II. Το ιστορικό της υποθέσεως

13. Σύμφωνα με τις σκέψεις 1 έως 15 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η εταιρία Bruichladdich Distillery Co. Ltd (στο εξής: Bruichladdich) αιτήθηκε, στις 27 Οκτωβρίου 2006, την καταχώριση του κοινοτικού σήματος «Port Charlotte» για προϊόντα εμπίπτοντα στην κλάση 33 του Διακανονισμού της Νίκαιας⁶, «Οινοπνευματώδη ποτά».

14. Το σήμα καταχωρίστηκε στις 18 Οκτωβρίου 2007, με τον αριθμό 5421474, και δημοσιεύτηκε στο τεύχος 60/2007 του *Δελτίου Κοινοτικών Σημάτων* της 29ης Οκτωβρίου 2007.

15. Στις 7 Απριλίου 2011, το IVDP υπέβαλε ενώπιον του EUIPO αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας του σήματος, δυνάμει του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του άρθρου 53, παράγραφος 2, στοιχείο δ', και του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο α', σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', του κανονισμού 207/2009.

16. Σε απάντηση της αιτήσεως αυτής, η Bruichladdich περιόρισε τον κατάλογο των προϊόντων για τα οποία είχε καταχωριστεί το επίμαχο σήμα στο προϊόν «ουίσκι».

⁶ Διακανονισμός της Νίκαιας σχετικά με τη διεθνή ταξινόμηση προϊόντων και υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως τροποποιήθηκε την 28η Σεπτεμβρίου 1979 (*Recueil des Traités des Nations Unies*, τόμος 1154, αριθ. I 18200, σ. 89).

17. Προς στήριξη του αιτήματός του ακυρώσεως, το IVDP επικαλέστηκε τις ΠΟΠ «porto» και «port» οι οποίες, κατά την άποψή του, αφενός, προστατεύονται στο σύνολο των κρατών μελών βάσει διαφόρων διατάξεων του πορτογαλικού δικαίου και βάσει του άρθρου 118γ, παράγραφος 2, του κανονισμού 491/2009 και, αφετέρου, έχουν καταχωριστεί και προστατεύονται δυνάμει του Διακανονισμού της Λισσαβώνας σχετικά με την προστασία των ονομασιών προελεύσεως και τη διεθνή καταχώρισή τους, της 31ης Οκτωβρίου 1958, όπως αναθεωρήθηκε και τροποποιήθηκε στη Γαλλία, στην Ιταλία, στην Κύπρο, στην Ουγγαρία, στην Πορτογαλία και στη Σλοβακία.

18. Το τμήμα ακυρώσεων του EUIPO απέρριψε, στις 30 Απριλίου 2013, την αίτηση κηρύξεως ακυρότητας.

19. Στις 2 Φεβρουαρίου 2014, το IVDP προσέβαλε ενώπιον του EUIPO την απόφαση του τμήματος ακυρώσεων.

20. Με απόφαση της 8ης Ιουλίου 2014, το τέταρτο τμήμα προσφυγών του EUIPO απέρριψε τους τρεις λόγους στους οποίους στηριζόταν η προσφυγή.

21. Πρώτον, το τμήμα προσφυγών απέρριψε τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού αυτού, με το σκεπτικό, εν συνόψει, ότι η προστασία των ΠΟΠ οίνων διέπεται αποκλειστικώς από τον κανονισμό 491/2009 και, κατά συνέπεια, εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Εκτίμησε, περαιτέρω, ότι η επίμαχη ΠΟΠ προστατευόταν αποκλειστικά και μόνο για τον οίνο, προϊόν μη συγκρίσιμο με το ουίσκι, και ότι το σήμα «Port Charlotte» δεν υπαινισσόταν τον οίνο Oporto. Προσέθεσε ότι δεν ήταν αναγκαίο να εξακριβωθεί κατά πόσον οι γεωγραφικές ονομασίες «porto» ή «port» έχαιραν φήμης, διότι το επίμαχο σήμα ούτε τις υπαινισσόταν ούτε τις χρησιμοποιούσε.

22. Δεύτερον, το τμήμα προσφυγών απέρριψε τον λόγο ακυρώσεως που αντλείται από παράβαση του άρθρου 53, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού 207/2009 και στηρίζεται στο ότι οι ΠΟΠ «porto» και «port» είναι καταχωρισμένες στον Παγκόσμιο Οργανισμό Διανοητικής Ιδιοκτησίας (ΠΟΔΙ) από τις 18 Μαρτίου 1983, με τον αριθμό 682, σύμφωνα με τον Διακανονισμό της Λισσαβώνας. Έκρινε ότι η καταχώριση αυτή προστάτευε –όχι μόνο στην Πορτογαλία– αποκλειστικώς την μη περιλαμβανόμενη στο επίμαχο σήμα ένδειξη «porto».

23. Τρίτον, το τμήμα προσφυγών απέρριψε τους λόγους ακυρώσεως που αντλούνται από παράβαση του άρθρου 52, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, σε συνδυασμό με το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία γ' και ζ', του κανονισμού αυτού. Κατά την κρίση του, το επίμαχο σήμα δεν αναφερόταν παράλληλα σε μια –υπαρκτή ή ανύπαρκτη– τοποθεσία που φέρει το όνομα Port Charlotte καθώς και «στην πόλη του Oporto (Porto)». Έκρινε, επίσης, ότι ο απόλυτος λόγος απαραδέκτου που αντλείται από το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του κανονισμού αυτού δεν είχε προβληθεί παρά «μόνον κατά την άσκηση της προσφυγής», και, ως εκ τούτου, το IVDP δεν νομιμοποιείτο να τον επικαλεστεί. Σε κάθε περίπτωση, το επίμαχο σήμα δεν ήταν ικανό να παραπλανήσει το κοινό όσον αφορά τη γεωγραφική προέλευση του προϊόντος που καλύπτει, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο ζ', του εν λόγω κανονισμού.

III. Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

24. Με δικόγραφο της 15ης Σεπτεμβρίου 2014, το IVDP άσκησε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγή ακυρώσεως κατά της αποφάσεως του τμήματος προσφυγών. Η προσφυγή αυτή στηριζόταν σε έξι λόγους, εκ των οποίων κρίσιμος για την υπό κρίση αίτηση αναιρέσεως είναι, ιδίως, ο τρίτος, ο οποίος αντλείται από παράβαση του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009.

25. Το IVDP προσήψε στο τμήμα προσφυγών ότι εσφαλμένως είχε κρίνει ότι η προστασία των οίνων που καλύπτονται από την ΠΟΠ Porto/Port διεπόταν αποκλειστικώς και μόνον από τον κανονισμό 491/2009, αποκλειομένης, ως εκ τούτου, της προστασίας που παρείχε το πορτογαλικό δίκαιο.

26. Στο πλαίσιο του ιδίου αυτού λόγου, και πέραν των παραπομπών στο πορτογαλικό δίκαιο, το IVDP έβαλε κατά των εκτιμήσεων του τμήματος προσφυγών ως προς τη δυνατότητα συνυπάρξεως του σήματος «Port Charlotte» με την ΠΟΠ Porto/Port, επικαλούμενο το άρθρο 118γ του κανονισμού 491/2009.

27. Σε σχέση με το τελευταίο αυτό άρθρο, το IVDP ισχυρίστηκε διαδοχικώς: i) ότι αυτό απαγορεύει την άμεση ή έμμεση εμπορική χρήση ΠΟΠ για συγκρίσιμα προϊόντα, όπως είναι ο οίνος Oporto και το ουίσκι, ii) ότι, ακόμη και δεν επρόκειτο για συγκρίσιμα προϊόντα, η εμπορική χρήση του όρου Port, ίδιον της ΠΟΠ, από το επίμαχο σήμα συνιστούσε εκμετάλλευση της φήμης ή του κύρους της τελευταίας, συμπεριφορά εξίσου απαγορευόμενη από το άρθρο αυτό, και iii) ότι, εν πάση περιπτώσει, υφίστατο απομίμηση ή υπαινιγμός της ΠΟΠ Porto/Port από το σήμα «Port Charlotte».

28. Το Γενικό Δικαστήριο έκανε δεκτά τα επιχειρήματα του IVDP όσον αφορά την εφαρμογή του εθνικού δικαίου. Βάσει της ανάλυσής του, κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι λόγοι ακυρότητας καταχωρισθέντος σήματος είναι δυνατόν να στηρίζονται, διαζευκτικώς ή σωρευτικώς, σε προγενέστερα δικαιώματα «σύμφωνα με τη [...] νομοθεσία [της Ένωσης] ή με το εθνικό δίκαιο που διέπει την προστασία του[ς]». Κατά την κρίση του, η παρεχόμενη στις ΠΟΠ προστασία μπορεί να συμπληρώνεται από το εφαρμοστέο εθνικό δίκαιο, όταν αυτό τους χορηγεί πρόσθετη προστασία.

29. Βάσει της προκειμένης αυτής, και δεδομένου ότι το IVDP είχε επικαλεστεί τους κρίσιμους κανόνες του πορτογαλικού δικαίου σε σχέση με την ΠΟΠ Porto/Port, το τμήμα προσφυγών δεν μπορούσε να αρνηθεί να εφαρμόσει την εσωτερική νομοθεσία με το αιτιολογικό ότι η προστασία της εν λόγω ονομασίας προελεύσεως διέπεται αποκλειστικώς από τον κανονισμό 491/2009, ήτοι ότι εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης.

30. Ως προς τους λοιπούς λόγους ακυρώσεως που προέβαλε το IVDP, το Γενικό Δικαστήριο επιβεβαίωσε τη δυνατότητα συνυπάρξεως του επίμαχου σήματος με την ΠΟΠ Porto/Port, με εκτίμηση ανάλογη (με ελαφρές αποκλίσεις) αυτής του τμήματος προσφυγών.

IV. Η αίτηση αναιρέσεως του EUIPO

31. Με τον λόγο αναιρέσεώς του, το EUIPO προσάπτει, κατ' ουσίαν, στο Γενικό Δικαστήριο ότι έκρινε ότι οι ΠΟΠ μπορούν να απολαύουν, δυνάμει του εθνικού δικαίου, συμπληρωματικής και παράλληλης με την παρεχόμενη από το δίκαιο της Ένωσης προστασίας. Η θέση αυτή συνιστά, κατά το EUIPO, εσφαλμένη εφαρμογή του άρθρου 53, παράγραφος 1, στοιχείο γ', σε συνδυασμό με το άρθρο 8, παράγραφος 4, και το άρθρο 53, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του κανονισμού 207/2009.

32. Το EUIPO αναγνωρίζει ότι οι όροι «porto» και «port» καλύπτονταν, κατά την ημερομηνία της αιτήσεως καταχωρίσεως του σήματος «Port Charlotte» (27 Οκτωβρίου 2006), από την κοινοτική νομοθεσία που διείπε την προστασία των ΠΟΠ. Η εφαρμοστέα, κατά τον χρόνο προσβολής του καταχωρισθέντος σήματος (7 Απριλίου 2011), νομοθεσία ήταν ο κανονισμός 1234/2007, όπως είχε τροποποιηθεί με τον κανονισμό 491/2009. Η τροποποίηση αυτή, δυνάμει της οποίας προσετέθησαν στον κανονισμό 1234/2007 τα άρθρα 118α έως 118κ, έγκειτο σε απλή αναπαραγωγή των άρθρων 33

έως 51 και 53 του κανονισμού (ΕΚ) 479/2008⁷. Επομένως, για την αξιολόγηση της προθέσεως του νομοθέτη της Ένωσης σε σχέση με την προστασία των ΠΟΠ οίνων πρέπει να ληφθούν υπόψη όχι μόνον οι διατάξεις και οι αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 1234/2007, αλλά και αυτές του κανονισμού 479/2008.

33. Το EUIPO στηρίζεται στην απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, *Budějovický Budvar*⁸, και συσχετίζει το καθεστώς προστασίας των ΠΟΠ οίνων με το καθεστώς των ΠΟΠ γεωργικών προϊόντων και τροφίμων, το οποίο διέπεται από τον κανονισμό (ΕΚ) 510/2006⁹. Επικαλούμενο την εν λόγω απόφαση, ισχυρίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο, καθόσον αναγνωρίζει τη δυνατότητα υπάρξεως εθνικού καθεστώτος συμπληρωματικής προστασίας, υποπίπτει σε πλάνη περί το δίκαιο, δεδομένου ότι, εφόσον υφίσταται ομοιόμορφη ρύθμιση στο δίκαιο της Ένωσης, οιαδήποτε άλλη προστασία δυνάμει του εθνικού δικαίου αποκλείεται. Η ρύθμιση του κανονισμού 491/2009 είναι ομοιόμορφη και εξαντλητική για το σύνολο της επικράτειας της Ένωσης.

34. Το EUIPO προβάλλει, ως προς το σημείο αυτό, τρία επιχειρήματα: i) αναγκαία προϋπόθεση ούτως ώστε η εθνική νομοθεσία να υφίσταται παράλληλα με το καθεστώς της Ένωσης ή να μπορεί να το καταργήσει είναι η ύπαρξη ρητών κανόνων που παρέχουν τη δυνατότητα αυτή, χωρίς το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 να μπορεί να γίνει δεκτό ως τέτοιου είδους κανόνας για τους σκοπούς αυτούς. Πρόκειται για γενική παραπομπή η οποία δεν παρέχει στα εθνικά δίκαια τη δυνατότητα καταργήσεως του καθεστώτος προστασίας της Ένωσης, ii) η αρχή της επικουρικότητας κατά την άσκηση των συντρεχουσών αρμοδιοτήτων δεν επιτρέπει, σύμφωνα με το άρθρο 2, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, στα κράτη μέλη να κάνουν χρήση των αρμοδιοτήτων τους εφόσον τα θεσμικά όργανα της Ένωσης έχουν ήδη αποφασίσει να ασκήσουν τις δικές τους αρμοδιότητες, και iii) σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου σε σχέση με την προστασία των ονομασιών προελεύσεως για τα γεωργικά προϊόντα και τα τρόφιμα¹⁰, το παρεχόμενο από την εθνική νομοθεσία επίπεδο προστασίας παύει να έχει εφαρμογή όταν η προβλεπόμενη από τη νομοθεσία της Ένωσης προστασία τίθεται σε ισχύ.

35. Το IVDP αντιτίθεται στην προσέγγιση αυτή αρνούμενο τον συσχετισμό μεταξύ του κανονισμού 491/2009, εφαρμοστέου στις ΠΟΠ οίνων (άρθρα 118α έως 118κθ), και του κανονισμού 510/2006, εφαρμοστέου στις ονομασίες προελεύσεως άλλων γεωργικών προϊόντων και τροφίμων. Δεν θα έπρεπε, επομένως, να γίνει δεκτή στον αμπελοοινικό τομέα η αναλογική εφαρμογή της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με τον κανονισμό 510/2006¹¹, όπερ, κατά την άποψή του, ενισχύεται λαμβανομένης υπόψη της σκέψεως 28 της αποφάσεως *Assica* και *Krafts Foods Italia*¹².

36. Κατά το IVDP, το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 δικαιολογεί την εφαρμογή της παρεχόμενης από την εθνική νομοθεσία προστασίας. Το IVDP βάλλει κατά του επιχειρήματος του EUIPO περί πιθανής στρεβλώσεως της λειτουργίας της εσωτερικής αγοράς σε περίπτωση που γινόταν δεκτό ότι οι εθνικές νομοθεσίες μπορούν να προβλέπουν συμπληρωματική προστασία και επισημαίνει ότι η παρεχόμενη από την πορτογαλική νομοθεσία στις ΠΟΠ με ιδιαίτερη φήμη προστασία είναι ταυτόσημη με τη χορηγούμενη από το δίκαιο σημάτων της Ένωσης.

37. Η *Bruichladdich* ενστερνίζεται, εν συνόψει, τη συλλογιστική του EUIPO σχετικά με τον εξαντλητικό χαρακτήρα της παρεχόμενης από το δίκαιο της Ένωσης στις ΠΟΠ και τις ΠΓΕ προστασίας.

⁷ Κανονισμός του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς, την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) 1493/1999, (ΕΚ) 1782/2003, (ΕΚ) 1290/2005, (ΕΚ) 3/2008 και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΟΚ) 2392/86 και (ΕΚ) 1493/1999 (ΕΕ 2008, L 148, σ. 1). Σε ισχύ από την 1η Αυγούστου 2009 όσον αφορά τις διατάξεις εφαρμογής.

⁸ Υπόθεση C-478/07, EU:C:2009:521.

⁹ Κανονισμός του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ 2006, L 93, σ. 12).

¹⁰ Απόφαση της 4ης Μαρτίου 1999, *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115).

¹¹ Απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, *Budějovický Budvar* (C-478/07, EU:C:2009:521).

¹² Απόφαση της 8ης Μαΐου 2014 (C-35/13, EU:C:2014:306).

38. Η Πορτογαλική Κυβέρνηση, αντιθέτως, φρονεί ότι δεν πρέπει να γίνει δεκτό ότι η παρεχόμενη από το δίκαιο της Ένωσης στις ΠΟΠ προστασία είναι εξαντλητική, ήτοι, ότι επιβάλλεται έναντι οποιουδήποτε άλλου εθνικού επιπέδου προστασίας.

V. Η αίτηση ανταναιρέσεως του IVDP

39. Το IVDP, πέραν του ότι ζητεί την απόρριψη της αιτήσεως αναιρέσεως του EUIPO, ασκεί και το ίδιο αίτηση αναιρέσεως, η οποία βασίζεται σε τρεις λόγους. Ο πρώτος¹³ ταυτίζεται, σε γενικές γραμμές, με όσα εξέθεσε κατά την απάντησή του στον σχετικό λόγο του EUIPO περί της αποκλειστικής εφαρμογής της παρεχόμενης από το δίκαιο της Ένωσης στις ΠΟΠ προστασίας.

40. Με τον δεύτερο λόγο του, το IVDP προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο¹⁴ παράβαση του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α', του κανονισμού 491/2009, καθ' ο μέρος έκρινε ότι το επίμαχο σήμα δεν χρησιμοποιούσε ούτε υπαινισσόταν την ΠΟΠ Porto/Port, και ότι, ως εκ τούτου, δεν ήταν αναγκαία η διαπίστωση της φήμης της τελευταίας.

41. Κατά το IVDP, ο όρος «port», ο οποίος αποτελεί συστατικό στοιχείο του επίμαχου σήματος, απομμιείται ή υπαινισσεται την ΠΟΠ Porto/Port, η οποία απολαύει της προστασίας του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ii, του κανονισμού 491/2009. Όπως έχει ήδη διευκρινίσει το Δικαστήριο, υφίσταται υπαινιγμός όταν ο επιλεγείς για την περιγραφή ενός προϊόντος όρος περιλαμβάνει μέρος μιας ΠΟΠ, κατά τρόπον ώστε ο καταναλωτής, ενόψει του ονόματος αυτού του προϊόντος, να ανακαλεί στη μνήμη του, ως εικόνα αναφοράς, το εμπόρευμα το οποίο αφορά η ΠΟΠ αυτή¹⁵.

42. Με τον τρίτο λόγο του, το IVDP αντικρούει την κρίση του Γενικού Δικαστηρίου¹⁶ ότι η χρήση του επίμαχου σήματος δεν συνιστά κατάχρηση, απομίμηση ή υπαινιγμό της ΠΟΠ Porto/Port, όπερ κατά την άποψή του, συνιστά παράβαση του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 491/2009. Εκφράζει, συναφώς, την αντίθεσή του προς τις εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου όσον αφορά τα χαρακτηριστικά του οίνου Oporto και του ούισκι, βάσει των οποίων το Γενικό Δικαστήριο κατέληξε στο συμπέρασμα ότι αμφότερα τα οινοπνευματώδη ποτά είναι ευρέως γνωστά στον μέσο καταναλωτή. Κατά το IVDP πρόκειται, στην πραγματικότητα, για συγκρίσιμα προϊόντα.

43. Κατά το EUIPO, ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος ανταναιρέσεως είναι απαράδεκτοι, διότι δεν αφορούν νομικές κρίσεις του Γενικού Δικαστηρίου, αλλά την εκτίμηση αποδεικτικών και πραγματικών στοιχείων. Επικαλείται, συναφώς, την απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla¹⁷, με την οποία το Δικαστήριο απεφάνθη ότι το ζήτημα περί του εάν υφίσταται υπαινιγμός δεν αποτελεί νομικό ζήτημα.

44. Επικουρικός, όσον αφορά τη δυνατότητα συγκρίσεως του σήματος και της ΠΟΠ, το EUIPO υποστηρίζει ότι το IVDP αναπαρήγαγε απλώς τα πρωτοδίκως προβληθέντα επιχειρήματα, χωρίς να αποδείξει ότι το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο ή παραμόρφωσε τα πραγματικά στοιχεία. Επιπροσθέτως, το EUIPO φρονεί ότι το Γενικό Δικαστήριο εφήρμοσε ορθώς τη νομολογία της αποφάσεως της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla¹⁸, όσον αφορά την έννοια του υπαινιγμού.

13 Ο λόγος αυτός στρέφεται, συγκεκριμένα, κατά των σκέψεων 38 και 41 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

14 Το IVDP βάλλει, συγκεκριμένα, κατά των σκέψεων 68 έως 73 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

15 Το IVDP παραθέτει τις αποφάσεις της 4ης Μαρτίου 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, σκέψη 25), της 26ης Φεβρουαρίου 2008, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-132/05, EU:C:2008:117, σκέψη 44), και της 14ης Ιουλίου 2011, Bureau national interprofessionnel du Cognac (C-4/10 και C-27/10, EU:C:2011:484, σκέψη 56).

16 Το IVDP παραπέμπει, ως προς το σημείο αυτό, στις σκέψεις 74 έως 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

17 Υπόθεση C-75/15 (EU:C:2016:35, σκέψη 31).

18 Υπόθεση C-75/15 (EU:C:2016:35).

45. Όσον αφορά τον πρώτο λόγο ανταναιρέσεως του IVDP, το EUIPO παραπέμπει σε όσα εξέθεσε με την αίτησή του αναιρέσεως σχετικά με τον ομοιόμορφο και εξαντλητικό χαρακτήρα της παρεχόμενης από το δίκαιο της Ένωσης προστασίας.

46. Η Bruichladdich αντιτίθεται ομοίως στον πρώτο λόγο ανταναιρέσεως του IVDP και ζητεί την απόρριψή του, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας του Δικαστηρίου σχετικά με τον κανονισμό 510/2006 την οποία ορθώς, κατά την άποψή της, εφήρμοσε το Γενικό Δικαστήριο. Ο αποκλειστικός χαρακτήρας του συστήματος δεν κωλύει τα εθνικά δίκαια να θεσπίζουν διατάξεις σε σχέση με τις ΠΟΠ και τις ΠΓΕ όταν αυτές δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των κανονισμών.

47. Η Bruichladdich υπογραμμίζει ότι, στους τομείς που διέπονται από τους κοινοτικούς κανονισμούς, είναι δυνατό να διακριθεί ο κοινός σκοπός της δημιουργίας ενός συστήματος ομοιόμορφης προστασίας σε επίπεδο Ένωσης, όπερ καθιστά αδύνατη τη διπλή προστασία, βασιζόμενη ταυτοχρόνως στο εθνικό δίκαιο και το δίκαιο της Ένωσης. Η μόνη αποδεκτή εξαίρεση είναι η πρόβλεψη εφαρμογής μεταβατικού καθεστώτος (άρθρο 5, παράγραφος 6, του κανονισμού 510/2006 και άρθρο 118στ, παράγραφοι 6 και 7, του κανονισμού 491/2009).

48. Τέλος, κατά τη Bruichladdich, ο δεύτερος και ο τρίτος λόγος της αιτήσεως ανταναιρέσεως του IVDP είναι αβάσιμοι. Το ενδιαφερόμενο κοινό της Ένωσης δεν διατρέχει κίνδυνο συγχύσεως κατά την αντιπαραβολή του επίμαχου σήματος με την ΠΟΠ Porto/Port. Η τελευταία παραπέμπει σε περιοχή της πορτογαλικής επικράτειας, ενώ το επίμαχο σήμα δεν αναφέρεται στην περιοχή αυτή αλλά, είτε σε θαλάσσιο περιβάλλον συνδεδεμένο με λιμένα, είτε σε θηλυκό όνομα (Charlotte), το οποίο αποτελεί το κύριο στοιχείο του σήματος. Η έλλειψη ομοιότητας μεταξύ των σημείων αποκλείει, κατά την άποψή της, το ενδεχόμενο εφαρμογής του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, του κανονισμού 491/2009, χωρίς να είναι αναγκαία η εξέταση των προβλεπόμενων από τη διάταξη αυτή όρων και, ιδίως, του σχετικού με την εκμετάλλευση της φήμης της ΠΟΠ «porto» ή «port». Σε κάθε περίπτωση, τα αντιπαραβαλλόμενα προϊόντα δεν είναι, κατ' αυτήν, συγκρίσιμα όσον αφορά τα συστατικά, τη γεύση ή τον αλκοολικό τους τίτλο.

VI. Ανάλυση

3. Προκαταρκτική παρατήρηση

49. Το ζήτημα που εγείρεται με την υπό κρίση (διπλή) αίτηση αναιρέσεως έγκειται, κατά κύριο λόγο, στο εάν το νομικό καθεστώς που διέπει την προστασία μιας ΠΟΠ οίνων είναι, κατά τρόπο αποκλειστικό ή εξαντλητικό, αυτό του κανονισμού 1234/2007¹⁹.

50. Το IVDP υποστηρίζει, συμφώνως προς την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ότι προσήκει η εφαρμογή του πορτογαλικού δικαίου καθ' ο μέρος το τελευταίο παρέχει υψηλότερο επίπεδο προστασίας από το δίκαιο της Ένωσης. Η προκείμενη, ωστόσο, αυτή δεν μπορεί να γίνει δεκτή. Πράγματι, με τα υπομνήματα που προσκόμισε ενώπιον του Δικαστηρίου, το IVDP δεν έκανε καμία αναφορά στο συγκεκριμένο περιεχόμενο του κατά την άποψή του υψηλότερου αυτού επιπέδου προστασίας²⁰. Τούτο δεν συνέβη ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, δεδομένου ότι το IVDP, με την

¹⁹ Τόσο στην αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση όσο και στις γραπτές παρατηρήσεις των διαδίκων γίνεται αναφορά στον κανονισμό 491/2009 ως εάν ήταν ο εφαρμοστέος κανόνας. Στην πραγματικότητα, πρόκειται για τον κανονισμό 1234/2007 όπως έχει τροποποιηθεί με τον εν λόγω κανονισμό. Ο κανονισμός 1234/2007 δεν είχε, αρχικώς, περιλάβει παρά μόνον τις διατάξεις του αμπελοοινικού τομέα που δεν αποτελούσαν αντικείμενο κάποιας νομοθετικής μεταρρυθμίσεως. Οι διατάξεις που ήταν υπό τροποποίηση έπρεπε να εισαχθούν μετά την έγκρισή τους, όπως συνέβη με τον κανονισμό 479/2008, για την κοινή οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς. Ο κανονισμός 491/2009 ενσωματώνει πλήρως τον αμπελοοινικό τομέα στον κανονισμό 1234/2007, εισάγοντας σε αυτόν τις υιοθετηθείσες με τον κανονισμό 479/2008 κανονιστικές ρυθμίσεις.

²⁰ Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο εκπρόσωπος του IVDP εξήγησε, απαντώντας σε ερωτήσεις του Δικαστηρίου, ότι η ανώτερη προστασία του εθνικού δικαίου συνίστατο στο ότι απαγορευόταν σε σήμα να αντλεί αθέμιτο όφελος από το κύρος της ΠΟΠ Porto/Port.

προσφυγή του ακυρώσεως²¹, ισχυρίστηκε ότι η πορτογαλική νομοθεσία απαγόρευε τη χρήση της ΠΟΠ Porto/Port όχι μόνον όταν υφίστατο κίνδυνος συγχύσεως, αλλά και όταν η παράνομη χρήση της (από σήμα) μπορούσε να θίξει τη φήμη της ίδιας της ΠΟΠ, διά της αντλήσεως αθέμιτου οφέλους από τον διακριτικό χαρακτήρα ή το κύρος της.

51. Επαναλαμβάνω ότι η προκείμενη αυτή δεν είναι ορθή, καθόσον η προστασία που παρέχει το δίκαιο της Ένωσης στις ΠΟΠ οίνων είναι, τουλάχιστον, του αυτού επιπέδου με αυτήν της πορτογαλικής νομοθεσίας, όπως αυτή έχει εκτεθεί από το IDVP. Συγκεκριμένα, ένας από τους λόγους που εμποδίζει την καταχώριση των σημάτων της Ένωσης είναι, ακριβώς, ότι επιχειρείται η άντληση αθέμιτου οφέλους από το κύρος μιας ΠΟΠ οίνων.

52. Στην πραγματικότητα, το IDVP αναγνωρίζει, σιωπηρώς ή ρητώς, ότι κάτι τέτοιο ισχύει, τούτο δε για δύο λόγους. Αφενός, κατά την ανάπτυξη της αιτήσεως ανταναιρέσεως, το IDVP υποστηρίζει, στηριζόμενο στον κανονισμό 1234/2007, ότι το άρθρο του 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο β', σημείο ii, του επιτρέπει «να τύχει προστασίας έναντι της χρήσεως του επίμαχου σήματος, “στον βαθμό κατά τον οποίον η χρήση αυτή εκμεταλλεύεται τη φήμη” της ΠΟΠ Port»²². Αφετέρου, επισημαίνει ότι η «παρεχόμενη από την πορτογαλική νομοθεσία στις χαίρουσες μεγάλου κύρους γεωγραφικές ενδείξεις προστασία είναι ταυτόσημη με αυτήν που το δίκαιο της Ένωσης χορηγεί στα παγκοίμως γνωστά σήματα (well known trade marks)»²³.

53. Εφόσον η πορτογαλική νομοθεσία και το δίκαιο της Ένωσης παρέχουν στις περιπτώσεις αυτές ισοδύναμη προστασία, φρονώ ότι η εγερθείσα διαφωνία σε σχέση με την κατά προτεραιότητα εφαρμογή της μεν ή του δε, λόγω του εικαζόμενου υψηλότερου επιπέδου προστασίας των ΠΟΠ δυνάμει των εθνικών κανόνων, είναι, σε μεγάλο βαθμό, τεχνητή. Το Γενικό Δικαστήριο θα μπορούσε, επομένως, να έχει περιοριστεί στην εξέταση των λοιπών λόγων ακυρώσεως, χωρίς να είναι αναγκαίο να υπεισέλθει σε ένα ευρύτερο πρόβλημα το οποίο, παρά το αδιαμφισβήτητο ενδιαφέρον του, δεν συνέτρεχε εν προκειμένω.

54. Ωστόσο, αφ' ης στιγμής η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση περιέχει, για τους σκοπούς της οριοθετήσεως της προστασίας των ΠΟΠ οίνων, ορισμένες εκτιμήσεις (και ένα απορρέον από αυτές διατακτικό) αντίθετες προς τον εξαντλητικό χαρακτήρα της εφαρμογής του δικαίου της Ένωσης, η κριτική που τους ασκείται με την αίτηση αναιρέσεως θα πρέπει να αντιμετωπιστεί. Ευθύς εξ αρχής αναφέρω ότι η λύση θα προέλθει από την ερμηνεία των εφαρμοστέων κανονισμών, ιδίως, του κανονισμού 1234/2007, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 491/2009²⁴.

1. Επί του λόγου της αιτήσεως αναιρέσεως του EUIPO και του πρώτου λόγου της αιτήσεως ανταναιρέσεως του IDVP

55. Κρίνω σκόπιμη τη συνεξέταση του λόγου της αιτήσεως αναιρέσεως του EUIPO και του πρώτου λόγου της αιτήσεως ανταναιρέσεως του IDVP. Αμφότεροι, έστω και υπό διαφορετικό πρίσμα, αφορούν, τον εξαντλητικό χαρακτήρα της εφαρμογής του κανονισμού 1234/2007, σε αντίθεση προς το ότι οι ΠΟΠ οίνων μπορούν να τυγχάνουν συμπληρωματικής προστασίας σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

21 Σημείο 60 του δικογράφου της ασκηθείσας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου προσφυγής, κατατεθέντος στις 15 Σεπτεμβρίου 2014.

22 Σημείο 62 του δικογράφου της ανταναιρέσεως.

23 Σημείο 90 του υπομνήματος αντικρούσεως του EUIPO.

24 Σημειωτέον ότι οι λόγοι που οδήγησαν τον νομοθέτη της Ένωσης να προβεί στην οργάνωση της αμπελοοινικής αγοράς εκτίθενται στις αιτιολογικές σκέψεις του κανονισμού 479/2008, προϊσχύοντος του κανονισμού 491/2009, οι οποίες καθίσταται, επομένως, ερμηνευτικό εργαλείο περί του εύρους της ρυθμίσεως.

56. Το EUIPO, επικαλούμενο την απόφαση *Budějovický Budvar*²⁵, υποστηρίζει ότι το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να παρέχει στις ΠΟΠ ανώτερο επίπεδο προστασίας από αυτό που προβλέπει το δίκαιο της Ένωσης. Στην υπόθεση αυτή, το Δικαστήριο κλήθηκε να τάξει την ίδια διαφορά²⁶, μολονότι αυτή αφορούσε την προστασία που παρέχει ο κανονισμός 510/2006 σε σχέση με ορισμένη γεωγραφική ένδειξη για μύρα. Με την απόφαση αυτή, το Δικαστήριο επιβεβαίωσε τον εξαντλητικό χαρακτήρα της προστασίας αυτής, καθόσον σκοπός του κανονισμού δεν ήταν «να θεσπίσει, ενόσω θα εξακολουθού[σαν] να ισχύουν οι εθνικοί κανόνες, ένα συμπληρωματικό καθεστώς προστασίας των ειδικών γεωγραφικών ενδείξεων, όπως συνέβη παραδείγματος χάρη με τον κανονισμό (ΕΚ) 40/94 του Συμβουλίου, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), αλλά να προβλέψει ένα ομοιόμορφο και αποκλειστικό καθεστώς προστασίας των ενδείξεων αυτών»²⁷.

57. Με τις αντιτιθέμενες στην αίτηση αναιρέσεως και την αίτηση ανταναιρέσεως θέσεις, υποστηρίζεται ή αντικρούεται, αντιστοίχως, ότι η νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τον κανονισμό 510/2006 έχει αναλογική εφαρμογή επί του κανονισμού 1234/2007. Κατά το IVDP, οι ΠΟΠ οίνων έχουν τόσο ιδιαίτερα χαρακτηριστικά ώστε η προστασία τους πρέπει να είναι διαφορετική από αυτήν που το δίκαιο της Ένωσης παρέχει σε άλλες παρόμοια μορφώματα.

58. Το Γενικό Δικαστήριο αναγνωρίζει²⁸ αρχικώς ότι το άρθρο 118ιγ, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1234/2007 διέπει, κατά τρόπο ομοιόμορφο και αποκλειστικό, τόσο το επιτρεπτό όσο και τα όρια της εμπορικής χρήσεως των γεωγραφικών ενδείξεων, και, κατά περίπτωση, την απαγόρευση της χρήσεως αυτής. Ωστόσο, ευθύς αμέσως²⁹, διαβεβαιώνει ότι το άρθρο 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 (περί σημάτων της Ένωσης) δικαιολογεί την άρνηση καταχωρίσεως σήματος, ή την κήρυξη της ακυρότητάς του εφόσον αυτό έχει καταχωριστεί, όταν το σήμα έρχεται σε σύγκρουση με προγενέστερο σημείο που τελεί υπό την προστασία της νομοθεσίας της Ένωσης ή του εθνικού δικαίου. Εξ αυτού συνάγει ότι η ΠΟΠ Porto/Port θα μπορούσε να τύχει της παρεχομένης από το πορτογαλικό δίκαιο συμπληρωματικής προστασίας.

59. Τυχόν μεμονωμένη ανάγνωση του άρθρου 8, παράγραφος 4, του κανονισμού 207/2009 θα επιβεβαίωνε, ενδεχομένως, το συμπέρασμα στο οποίο καταλήγει το Γενικό Δικαστήριο. Ωστόσο, δεν είναι δυνατό, κατά την ερμηνεία του, να μη ληφθούν υπόψη οι συνέπειες που απορρέουν από άλλα κανονιστικά στοιχεία του δικαίου της Ένωσης. Συγκεκριμένα, πρέπει να ληφθεί υπόψη η ρύθμιση περί ΠΟΠ και ΠΓΕ, καθ' ο μέρος η Ένωση έχει ασκήσει, ως προς αυτές, τις δικές της αρμοδιότητες. Το έπραξε, περαιτέρω, εισάγοντας στον κανονισμό 1234/2007 ειδική διάταξη (το άρθρο 118ιβ) για τον καθορισμό, ακριβώς, της σχέσεως μεταξύ του εν λόγω είδους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας (συλλογικού χαρακτήρα) και των καταχωρισθέντων σημάτων της Ένωσης (ατομικού χαρακτήρα).

60. Πράγματι, ο νομοθέτης της Ένωσης αποφάσισε να ασκήσει τις αρμοδιότητές του σε σχέση με τις ΠΟΠ και τις ΠΓΕ τόσο στο πεδίο των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (κανονισμός 510/2006), όσο και σε αυτό των οινοπνευματωδών ποτών (κανονισμός 110/2008)³⁰ καθώς και το σχετικό με τον αμπελοοινικό τομέα (κανονισμός 1234/2007). Εκτός των πεδίων που καλύπτονται από τους κανονισμούς αυτούς, οι ονομασίες προελεύσεως και οι γεωγραφικές ενδείξεις εξακολουθούν να εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

25 Απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009 (C-478/07, EU:C:2009:521).

26 Οι περιστάσεις της εν λόγω διαφοράς ήταν τόσο συναφείς με αυτές της υπό κρίση υποθέσεως ώστε, οκτώ έτη αργότερα, εξακολουθούν να ισχύουν οι επισημάνσεις του γενικού εισαγγελέα Ruiz Jarabo Colomer στις προτάσεις του στην υπόθεση *Budějovický Budvar* (C-478/07, EU:C:2009:52, σημείο 89): «Το αιτούν δικαστήριο ζητεί κατ' ουσίαν από το Δικαστήριο να αποφανθεί επί της αποκλειστικότητας του συστήματος της κοινοτικής προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης, δηλαδή επί ενός από τα πιο αμφιλεγόμενα ζητήματα στον τομέα αυτόν, στο οποίο η νομολογία έχει απαντήσει εν μέρει μόνο».

27 Απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, *Budějovický Budvar* (C-478/07, EU:C:2009:521, σκέψη 114).

28 Ανααιρεσιβαλλόμενη απόφαση (T-659/14, EU:T:2015:863, σκέψη 38).

29 Όπ.π. (T-659/14, EU:T:2015:863, σκέψεις 44 έως 49).

30 Κανονισμός (ΕΚ) 110/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Ιανουαρίου 2008, σχετικά με τον ορισμό, την περιγραφή, την παρουσίαση, την επισήμανση και την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων των αλκοολούχων ποτών και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΟΚ) 1576/89 του Συμβουλίου (ΕΕ 2008, L 39, σ. 16).

61. Στους κοινοτικοποιημένους τομείς, η παρεχόμενη από τους κανονισμούς της Ένωσης προστασία δεν καλύπτει κάθε ονομασία προελεύσεως ή γεωγραφική ένδειξη, παρά μόνον όσες ορίζονται σε αυτούς. Όσον αφορά τις πρώτες, η προστασία καταλαμβάνει τις ΠΟΠ που προσδιορίζουν προϊόντα των οποίων η ποιότητα και τα χαρακτηριστικά οφείλονται ουσιαστικά και αποκλειστικά στο ιδιαίτερο γεωγραφικό περιβάλλον, με τους εγγενείς σε αυτό φυσικούς και ανθρώπινους παράγοντες. Όσον αφορά τις δεύτερες, προστατεύονται μόνον οι ειδικές, οι οποίες καλύπτουν τα προϊόντα που διαθέτουν ορισμένη ποιότητα, φήμη ή άλλα ειδικά χαρακτηριστικά αποδιδόμενα στη γεωγραφική προέλευσή τους (ΠΓΕ). Κοινό χαρακτηριστικό των ΠΟΠ και των ΠΓΕ είναι το εδαφικό στοιχείο, οι τελευταίες, όμως, χρησιμοποιούνται μόνο για αγαθά των οποίων τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά οφείλονται σε φυσικούς ή ανθρώπινους παράγοντες του τόπου προελεύσεώς τους.

62. Εξάλλου, στην περίπτωση των αμπελοοινικών ΠΟΠ, η νομοθετική δράση της Ένωσης έχει καλύψει πλήρως, αφεαυτής, το πεδίο προστασίας, ούτως ώστε το καθεστώς των ΠΟΠ να είναι ομοιόμορφο σε όλα τα κράτη μέλη³¹. Τα κράτη μέλη διατηρούν περιθώριο χειρισμού σε σχέση με τη ρύθμιση των απλών (μη ειδικών) γεωγραφικών ενδείξεων, ήτοι, αυτών που δεν θέτουν ως προϋπόθεση τα προϊόντα να διαθέτουν κάποιο ιδιαίτερο χαρακτηριστικό ή ορισμένο κύρος, απορρέοντα από τον τόπο προελεύσεώς τους, αλλά που είναι ικανές *per se* να προσδιορίσουν την περιοχή αυτή. Η νομοθεσία της Ένωσης καλύπτει μόνον τις ΠΟΠ και τις ΠΓΕ, τούτο δε κατά τρόπο εξαντλητικό, ενώ οι απλές γεωγραφικές ενδείξεις προστατεύονται σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

63. Ο συσχετισμός, κατ' ουσίαν, μεταξύ του κανονισμού 510/2006, αφενός, και του κανονισμού 1234/2007, καθ' ο μέρος αφορά τις ΠΟΠ οίνων, αφετέρου, είναι, κατά την άποψή μου, αδιαμφισβήτητος. Και οι δύο έχουν τον ίδιο σκοπό, ήτοι να διασφαλίσουν υπέρ του καταναλωτή –και, υπό έτερο πρίσμα, υπέρ των δικαιούχων των αντίστοιχων ονομασιών– ότι τα οικεία προϊόντα ανταποκρίνονται σε υψηλό επίπεδο ποιότητας, επί τη βάση της γεωγραφικής προελεύσεώς τους. Κοινό, επίσης, σημείο τους είναι ότι τα προϊόντα αυτά (αμπελοοινικά στον μεν, τρόφιμα και γεωργικά προϊόντα, εν γένει, στον δε) πρέπει να υπόκεινται στο ίδιο σύστημα καταχωρίσεως και συνακόλουθης ομοιόμορφης προστασίας στο σύνολο της επικράτειας της Ένωσης, ανεξάρτητα από την εθνική προέλευσή τους.

64. Πράγματι, ο κανονισμός 479/2008 (στις διατάξεις του οποίου θα ενσωματώνονταν αργότερα οι τροποποιήσεις του κανονισμού 1234/2007) επισημαίνει ότι ο τελευταίος αυτός κανονισμός δεν αποτελεί παρά μεταφορά, στο πεδίο των αμπελοοινικών ΠΟΠ, των αρχών του κανονισμού 510/2006. Η αιτιολογική σκέψη 27 αναφέρει, ρητώς, ότι «οι αιτήσεις για τις ονομασίες προέλευσης ή τις γεωγραφικές ενδείξεις [για οίνους] θα εξετάζονται σύμφωνα με την προσέγγιση που ακολουθείται στο πλαίσιο της οριζόντιας πολιτικής ποιότητας για τα είδη διατροφής εκτός από τον οίνο και τα αλκοολούχα ποτά η οποία ορίζεται στον κανονισμό (ΕΚ) 510/2006 του Συμβουλίου, της 20ής Μαρτίου 2006, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων».

65. Ο ούτως τιθέμενος συσχετισμός γίνεται αντιληπτός κατά την εξέταση των χαρακτηριστικών της διαδικασίας καταχωρίσεως των ΠΟΠ και των ΠΓΕ. Με την απόφαση *Budějovický Budvar*, το Δικαστήριο επισήμανε ότι, «αντίθετα από ό,τι συμβαίνει με άλλα κοινοτικά καθεστώτα προστασίας δικαιωμάτων βιομηχανικής και εμπορικής ιδιοκτησίας, η [...] διαδικασία καταχώρισης που προβλέπουν οι κανονισμοί 2081/92 και 510/2006 βασίζεται στην κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους και της Επιτροπής, αφού η Επιτροπή δεν μπορεί να λάβει την

³¹ Η ίδια αυτή τάση ενοποίησης επιχειρείται, επιπλέον, να επεκταθεί, σε άλλους τομείς. Παραδείγματος χάριν, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο εξέδωσε απόφαση, στις 6 Οκτωβρίου 2015, σχετικά με την πιθανή επέκταση της ενωσιακής προστασίας της γεωγραφικής ένδειξης σε μη γεωργικά προϊόντα [2015/2053(INI)]. Στην απόφαση αυτή επισημαίνεται ότι «οι εθνικές νομοθεσίες που προστατεύουν σήμερα τα μη γεωργικά προϊόντα, θεσπίζουν διαφορετικά επίπεδα προστασίας στα κράτη μέλη, γεγονός που δεν είναι συμβατό με τους σκοπούς της εσωτερικής αγοράς και το οποίο προκαλεί δυσκολίες στην αποτελεσματική τους προστασία στην Ευρώπη και στα κράτη μέλη στα οποία δεν καλύπτονται από την εθνική νομοθεσία, με αποτέλεσμα να καθίσταται επιτακτική η ανάγκη για ένα ενιαίο σύστημα προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων σε ολόκληρη την ΕΕ» (η υπογράμμισή δική μου). Βλ. την απόφαση με την οποία καλείται η Επιτροπή να καταρτίσει το συντομότερο δυνατό σχετική νομοθετική πρόταση, στη σ. <http://www.europarl.europa.eu/sides/getDoc.do?pubRef=-//EP//TEXT+TA+P8-TA-2015-0331+0+DOC+XML+V0//EL>.

απόφαση να καταχωρίσει μια ονομασία παρά μόνον αν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος της έχει υποβάλει σχετική αίτηση, η οποία πάλι δεν μπορεί να υποβληθεί παρά μόνον αν το κράτος μέλος έχει ελέγξει την αιτιολογία της (απόφαση της 6ης Δεκεμβρίου 2001, C-269/99, Carl Kühne κ.λπ., [EU:C:2001:659], σκέψη 53). Οι εθνικές διαδικασίες καταχώρισης είναι επομένως ενσωματωμένες στην κοινοτική διαδικασία λήψης της απόφασης και αποτελούν ουσιώδες τμήμα της. Οι εν λόγω διαδικασίες δεν έχουν δυνατότητα ύπαρξης εκτός του κοινοτικού καθεστώτος προστασίας»³².

66. Το μοντέλο αυτό εισήχθη στον κανονισμό 479/2008, για τον αμπελοοινικό τομέα³³, και στον κανονισμό 110/2008 (άρθρο 17), για τα οινοπνευματώδη ποτά. Το σκεπτικό του Δικαστηρίου με την απόφαση *Budějovický Budvar*, το οποίο παρέθεσα στο προηγούμενο σημείο, ως προς τη (διαδικαστική) αυτή πτυχή των κανονισμών 2081/92 και 510/2006, μπορεί, ως εκ τούτου, να τύχει αναλογικής εφαρμογής στο πλαίσιο του κανονισμού 1234/2007.

67. Επιπλέον, το γεγονός ότι η θέσπιση των εφαρμοστέων στις ΠΟΠ και τις ΠΓΕ κανονισμών παραγκωνίζει τα εθνικά καθεστώτα προστασίας επιβεβαιώνεται από τους κανονισμούς αφεαυτών, καθ' ο μέρος εισάγουν μεταβατικές διατάξεις, λαμβανομένου υπόψη ότι στην Ένωση συνυπήρχαν εθνικά συστήματα που περιελάμβαναν ήδη νομοθεσία διέπουσα τις ονομασίες προελεύσεως με άλλα που δεν διέθεταν (ή δεν διαθέτουν) σχετική νομοθεσία³⁴.

68. Σε σχέση με τους οίνους, είναι αναγκαία η αναδρομή στον κανονισμό 1493/1999 του οποίου το άρθρο 54, παράγραφος 2, περιείχε ορισμό για τους «οίνους ποιότητας παραγόμενους σε καθορισμένες περιοχές» («v.q.p.r.d.») και τις κατηγορίες τους. Η παράγραφος 4 του άρθρου αυτού όριζε ότι «τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή τον κατάλογο των v.q.p.r.d. που έχουν αναγνωρίσει, αναφέροντας, για κάθε έναν από τους εν λόγω v.q.p.r.d., την παραπομπή στις εθνικές διατάξεις που διέπουν την παραγωγή και την παρασκευή τους». Δεδομένου ότι η ΠΟΠ Porto/Port απήλαυε προστασίας σύμφωνα με το πορτογαλικό δίκαιο, οι καλυπτόμενοι από αυτήν οίνοι καταχωρίστηκαν στον κατάλογο v.q.p.r.d. και άρχισαν να προστατεύονται αυτομάτως δυνάμει του κανονισμού 1234/2007 (άρθρο 118ιβ, παράγραφος 1), η δε Επιτροπή όφειλε να τους εγγράψει στο μητρώο που προβλέπεται στο άρθρο 118ιδ του ίδιου κανονισμού (κατάλογος E-Bacchus)³⁵.

69. Ωστόσο, ο αυτόματος αυτός χαρακτήρας αμβλύνεται από το ίδιο το άρθρο 118ιβ του κανονισμού 1234/2007 το οποίο θέσπισε ορισμένους περιορισμούς ώστε να διασφαλίζεται ότι οι οίνοι του καταλόγου E-Bacchus ανταποκρίνονται στους απαιτούμενους όρους, θέτοντας ορισμένες προθεσμίες εντός των οποίων τα κράτη μέλη όφειλαν να αποστείλουν τις απαραίτητες πληροφορίες και η Επιτροπή να ελέγξει το προσήκον ή μη της εγγραφής στο μητρώο³⁶.

32 Απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, *Budějovický Budvar* (C-478/07, EU:C:2009:521, σκέψεις 116 και 117). Ο ίδιος σκοπός περί διασφάλισης ομοιόμορφης προστασίας στην Ένωση για τις γεωγραφικές ενδείξεις που πληρούν τους όρους του κανονισμού [κατά τον χρόνο εκείνο του κανονισμού (ΕΟΚ) 2081/92 του Συμβουλίου, της 14ης Ιουλίου 1992, για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων και των ονομασιών προέλευσης των γεωργικών προϊόντων και των τροφίμων (ΕΕ 1992, L 208, σ. 1)], προστασία η οποία τελεί υπό τον όρο της καταχωρίσεώς τους σύμφωνα με τον ίδιο κανονισμό, απαντάται στην απόφαση της 9ης Ιουνίου 1998, *Chiciak και Fol* (C-129/97 και C-130/97, EU:C:1998:274, σκέψη 25). Συναφώς, η απόφαση της 4ης Μαρτίου 1999, *Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola* (C-87/97, EU:C:1999:115, σκέψη 18).

33 Η αιτιολογική του σκέψη 29 περιγράφει τον σχεδιασμό για την επίτευξη της προστασίας μέσω της κοινοτικής καταχωρίσεως. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή οφείλει να διασφαλίζει ότι οι αιτήσεις καταχωρίσεως πληρούν τους όρους που απαριθμούνται στον κανονισμό και ότι η προσέγγιση είναι ομοιόμορφη σε όλα τα κράτη μέλη.

34 Με την απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, *Budějovický Budvar* (C-478/07, EU:C:2009:521, σκέψεις 118 έως 120), και την απόφαση της 9ης Ιουνίου 1998, *Chiciak και Fol* (C-129/97 και C-130/97, EU:C:1998:274, σκέψη 28), το Δικαστήριο εξέλαβε το στοιχείο αυτό ως ένδειξη της απώλειας από πλευράς κρατών μελών των οικείων καθεστώτων προστασίας.

35 Βλ. <http://ec.europa.eu/agriculture/markets/wine/e-bacchus/index.cfm>

36 Δυνάμει του άρθρου αυτού, η Επιτροπή μπορούσε, εφόσον οι κρίσιμες πληροφορίες δεν υποβάλλονταν εμπροθέσμως, να διαγράψει τις ΠΟΠ από τον κατάλογο E-Bacchus. Μπορούσε, επιπλέον, να ανακαλέσει, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014, την προστασία των ΠΟΠ που δεν πληρούσαν τους όρους του άρθρου 118β του κανονισμού 1234/2007.

70. Το άρθρο 118στ, παράγραφος 7, του κανονισμού 1234/2007, ενόψει του ενδεχομένου να μην υφίσταται σε ορισμένα κράτη μέλη εθνική νομοθεσία περί ΠΟΠ, τους παρέχει τη δυνατότητα να χορηγούν, επί μεταβατικής βάσεως, στην ονομασία αυτή προστασία σε εθνικό επίπεδο. Η μεταβατική αυτή προστασία παύει την ημερομηνία κατά την οποία η Επιτροπή λαμβάνει απόφαση περί εγγραφής ή μη στο μητρώο, σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό.

71. Όλες αυτές οι μεταβατικές διατάξεις επιβεβαιώνουν, εν ανάγκη, ότι τα κράτη μέλη έχουν απολέσει την αρμοδιότητα να παρέχουν πρόσθετη και ενισχυμένη προστασία στις ΠΟΠ οίνων, στον βαθμό κατά τον οποίο οι τελευταίες απολαύουν πλέον του καθεστώτος που τους αναγνωρίζει ο κανονισμός 1234/2007. Ειδάλλως, δεν θα είχε νόημα να προβλεφθεί η μετάβαση από μια παλαιά κατάσταση σε νέα, σκοπός της οποίας είναι, ακριβώς, να διαρθρωθεί η μεταφορά των αρμοδιοτήτων για τον καθορισμό του πλαισίου προστασίας. Εκ νέου, οι σκέψεις της αποφάσεως *Budějovický Budvar*³⁷ σχετικά με τον κανονισμό 510/2006 έχουν, ως προς το σημείο αυτό, αναλογική εφαρμογή επί του κανονισμού 1234/2007.

72. Έναντι των στοιχείων αυτών εκτιμήσεως (και όσων άλλων απορρέουν από την απόφαση *Budějovický Budvar*³⁸, επί των οποίων δεν κρίνω σκόπιμο να επεκταθώ περαιτέρω), το IVDP εμμένει στις διαφορές μεταξύ των κανονισμών 510/2006 και 479/2008. Χωρίς να αμφισβητείται η ύπαρξη μερικών εξ αυτών, φρονώ ότι οι εν λόγω διαφορές δεν θίγουν την προφανή ομοιότητα αμφοτέρων, όσον αφορά τους σκοπούς και τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά τους.

73. Το IDVP, επικαλούμενο την αιτιολογική σκέψη 28 του κανονισμού 479/2008, υποστηρίζει ότι βούληση της Ένωσης ήταν ο σεβασμός των εθνικών ιδιαιτεροτήτων κατά την προστασία των οίνων, όπως καταδεικνύεται από το γράμμα της: «[γ]ια να διαφυλαχθούν τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά των οίνων με ονομασία προέλευσης ή γεωγραφική ένδειξη, θα πρέπει να επιτρέπεται στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν αυστηρότερους κανόνες προς τον σκοπό αυτόν».

74. Φρονώ, ωστόσο, ότι το επιχείρημα αυτό δεν είναι πειστικό. Η αιτιολογική σκέψη 28 του κανονισμού 479/2007 πρέπει, αντιθέτως, να συσχετιστεί με το άρθρο 120δ του κανονισμού 1234/2007, το οποίο παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να επιβάλλουν τη χρήση ορισμένων οινολογικών πρακτικών ή να θεσπίζουν αυστηρότερους περιορισμούς για τους καλυπτόμενους από ΠΟΠ οίνους οι οποίοι παρασκευάζονται στο έδαφός τους. Η διάταξη αυτή δεν θίγει την ομοιομορφία ή την αποκλειστικότητα του καθεστώτος προστασίας που αναγνωρίζεται στις ΠΟΠ των οποίων οι οίνοι έχουν επιτύχει ορισμένα ελάχιστα επίπεδα ποιότητας. Ένα κράτος μέλος νομιμοποιείται κάλλιστα να θεσπίσει ότι οι εγχώριοι οίνοι μπορούν να έχουν πρόσβαση στο καθεστώς των ΠΟΠ μόνον εφόσον τηρούν αυστηρότερες πρακτικές παραγωγής. Επαναλαμβάνω όμως ότι η απαίτηση, όμως, αυτή, δεν σημαίνει ότι το καθεστώς προστασίας της ΠΟΠ, μετά την καταχώριση της τελευταίας για το σύνολο της επικράτειας της Ένωσης, μπορεί να επαφίεται στην εθνική νομοθεσία³⁹.

75. Βάσει των προεκτεθέντων, προτείνω να γίνει δεκτός ο λόγος αναιρέσεως του EUIPO. Εφόσον το Γενικό Δικαστήριο ορθώς είχε υπογραμμίσει, με την απόφασή του, τον «αποκλειστικό» χαρακτήρα της παρεχόμενης από το άρθρο 118ιγ, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού 1234/2007⁴⁰ προστασίας, υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθ' ο μέρος διαστρέβλωσε, με επόμενες σκέψεις (44 έως 49) της αποφάσεως, την ορθή αυτή κρίση αποδεχόμενο τη δυνατότητα να παρέχεται συμπληρωματική προστασία βάσει των εθνικών δικαίων, όπερ προηγουμένως είχε εμμέσως απορρίψει.

37 Απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009 (C-478/07, EU:C:2009:521).

38 Όπ.π.

39 Η δυνατότητα υπάρξεως εθνικών επιπέδων ανώτερης ποιότητας, υπερβαίνουσας αυτής των κανονισμών, προβλέπεται επίσης, όσον αφορά τα οιοπνευματώδη ποτά, στο άρθρο 6 του κανονισμού 110/2008.

40 Συγκεκριμένα στη σκέψη 38 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως: «σύμφωνα με το πνεύμα και το σύστημα του ενιαίου κανονιστικού περιβάλλοντος της κοινής γεωργικής πολιτικής (αιτιολογική σκέψη 1 του κανονισμού 491/2009· βλ. επίσης, στο ίδιο πνεύμα και κατ' αναλογίαν προς τις ρυθμίσεις του κανονισμού 510/2006, απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2009, *Budějovický Budvar*, C-478/07, [EU:C:2009:521], σκέψεις 107 επ.), όσον αφορά το πεδίο εφαρμογής του κανονισμού 491/2009, οι συγκεκριμένες προϋποθέσεις και η έκταση της εν λόγω προστασίας καθορίζονται αποκλειστικώς από το άρθρο 118ιγ, παράγραφοι 1 και 2, του κανονισμού αυτού».

2. Επί του δευτέρου και τρίτου λόγου της αιτήσεως ανταναιρέσεως του IVDP

1. Επί του παραδεκτού των λόγων

76. Μια πρώτη ανάγνωση των δύο αυτών λόγων ανταναιρέσεως του IVDP θα μπορούσε να οδηγήσει στην απόρριψή τους ως απαραδέκτων, όπως επιδιώκουν οι λοιποί διάδικοι, καθ' ο μέρος θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι αυτοί στρέφονται κατά απλών εκτιμήσεων του Γενικού Δικαστηρίου μη υποκειμένων στον έλεγχο του Δικαστηρίου, σύμφωνα με πάγια νομολογία του τελευταίου⁴¹.

77. Πράγματι, εφόσον οι δύο αυτοί λόγοι περιορίζονταν σε αιτιάσεις κατά των εκτιμήσεων του Γενικού Δικαστηρίου που αφορούν την ομοιότητα μεταξύ του σήματος και της ΠΟΠ, ή τα στοιχεία που είναι κυρίαρχα στην αντίληψη του κοινού σε σχέση με αμφότερα, ή τον κίνδυνο συγχύσεως μεταξύ αμφοτέρων, θα συμμεριζόμουν την προταθείσα ένσταση απαραδέκτου.

78. Φρονώ, ωστόσο, ότι δεν είναι αυτό το αληθινό νόημα των δύο λόγων ανταναιρέσεως και ότι με αυτούς εγείρεται ένα αμιγώς νομικό ζήτημα και όχι ένα απλό ζήτημα εκτιμήσεως πραγματικών περιστατικών ή «εκτιμήσεων πραγματικού χαρακτήρα» κατά την ορολογία που χρησιμοποιεί το Δικαστήριο. Το ζήτημα που τίθεται είναι εάν η ερμηνεία του άρθρου 118γ, παράγραφος 2, στοιχεία α' και β', του κανονισμού 1234/2007 από το Γενικό Δικαστήριο είναι σύμφωνη με το κανονιστικό περιεχόμενο του άρθρου αυτού. Για την επικύρωση ή την απόρριψη της εν λόγω ερμηνείας είναι απαραίτητη, προφανώς, η προσφυγή σε νομικές έννοιες (χρήση, κατάχρηση, απομίμηση, υπαινιγμός, άντληση αθέμιτου οφέλους από τη φήμη), οι οποίες, καθ' ο μέρος εφαρμόζονται σε ορισμένα διακριτικά σημεία και στις ΠΟΠ, προϋποθέτουν κατ' ανάγκην συγκεκριμένη και όχι απλώς αφηρημένη κρίση. Εάν το Δικαστήριο δεν μπορούσε, κατά την επιτέλεση του αναιρετικού του έργου, να επαληθεύσει τη συμφωνία προς το δίκαιο της ερμηνείας του Γενικού Δικαστηρίου, φοβούμαι ότι οι αναιρετικές του εξουσίες θα ήταν ιδιαιτέρως περιορισμένες.

79. Το EUIPO επικαλείται, προς στήριξη της ενστάσεως του απαραδέκτου, τη σκέψη 31 της αποφάσεως της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla⁴², με την οποία το Δικαστήριο υπενθύμισε ότι στο αιτούν δικαστήριο εναπόκειται να «κρίνει εάν η ονομασία “Verlados” για απόσταγμα μηλίτη συνιστά “υπαινιγμό” υπό την έννοια του άρθρου 16, στοιχείο β', του κανονισμού 110/2008, της προστατευόμενης γεωγραφικής ενδείξεως “Calvados”». Από τη διαπίστωση αυτή, εύλογη στο πλαίσιο προδικαστικής παραπομπής, δεν μπορεί να συναχθεί, ωστόσο, ότι το Δικαστήριο στερείται της δυνατότητας να αποφανθεί, κατά την εξέταση αιτήσεως αναιρέσεως, σε σχέση με τον τρόπο με τον οποίο το Γενικό Δικαστήριο έχει ερμηνεύσει και εφαρμόσει τον νομικό όρο «υπαινιγμός» (ή άλλον ανάλογο) με την απόφασή του.

80. Αυτό που αμφισβητείται, περαιτέρω, λαμβανομένων υπόψη των όρων της πρωτόδικης αποφάσεως, είναι η ίδια η ικανότητα της ΠΟΠ Porto/Port (μολονότι θα μπορούσε να επρόκειτο για οποιαδήποτε άλλη) να επιτελεί τις εγγενείς προς την ιδιότητα αυτή λειτουργίες και να απολαύει της προστασίας του δικαίου της Ένωσης. Εάν γινόταν δεκτό –τούτο δε συνάγεται από την ερμηνεία στην οποία προβαίνει το Γενικό Δικαστήριο επικυρώνοντας την προηγούμενη σχετική κρίση του τμήματος προσφυγών– ότι η γεωγραφική αυτή ονομασία έχει πολύ αδύναμο διακριτικό χαρακτήρα⁴³, κατά τρόπο ώστε να αρκούσε η προσθήκη στον όρο Port κάποιου άλλου (εν προκειμένω, «Charlotte») προκειμένου να επιτραπεί η καταχώριση σημάτων της Ένωσης τα οποία προσδιορίζουν άλλα

41 Βλ., αντί πολλών, πρόσφατη απόφαση της 2ας Μαρτίου 2017, Panrico κατά EUIPO (C-655/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2017:155, σκέψη 68), στην οποία παρατίθεται η διάταξη της 16ης Μαΐου 2013, Arav κατά H.Eich και ΓΕΕΑ (C-379/12 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2013:317, σκέψεις 42, 81 και 82)· απόφαση της 19ης Μαρτίου 2015, MEGA Brands International κατά ΓΕΕΑ, (C-182/14 P, EU:C:2015:187, σκέψεις 48 έως 51), και διάταξη της 7ης Απριλίου 2016, Harper Hygienics κατά EUIPO (C-475/15 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:264, σκέψεις 35 και 36).

42 Υπόθεση C-75/15 (EU:C:2016:35).

43 Όπως υποστήριζαν, με άλλα λόγια, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, τόσο το EUIPO όσο και η Bruichladdich. Το EUIPO, συγκεκριμένα, ανέφερε ότι «οι όροι Porto και Port είναι γενικοί», καίτοι εν συνεχεία άμβλυσε τον ισχυρισμό αυτόν υποστηρίζοντας ότι «παρουσιάζουν κάποιον βαθμό γενικό σημασιολογικό περιεχόμενο».

οινοπνευματώδη ποτά, φρονώ ότι η ΠΟΠ Porto/Port θα δεχόταν σοβαρό πλήγμα, καθόσον δεν θα ήταν δυνατή η προάσπισή της έναντι διαδοχικών σημάτων για οινοπνευματώδη ποτά που χρησιμοποιούν το χαρακτηριστικό της στοιχείο (Porto/Port) σε συνδυασμό με κάποιον από τους χιλιάδες πιθανούς γεωγραφικούς ή τοπωνυμικούς όρους.

81. Με άλλα λόγια, η πλάνη περί το δίκαιο που επιφυλάσσει σε αυτό το τμήμα της πρωτόδικης αποφάσεως συνίσταται, κατά την άποψή μου, στη μη τήρηση του κανόνα της Ένωσης που κατοχυρώνει το απορρέον από τον κανονισμό 1234/2007 δικαίωμα της ΠΟΠ Porto/Port, να εμποδίζει την καταχώριση οποιουδήποτε σήματος για οινοπνευματώδη ποτά που χρησιμοποιεί την εν λόγω ονομασία. Το δικαίωμα αποκλεισμού (*ius excludendi alios*) αποτελεί το κλειδί της προστασίας που παρέχει στις ΠΟΠ οίνων ο κανονισμός αυτός, το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, του οποίου τις προασπίζει έναντι της άμεσης ή έμμεσης εμπορικής χρήσεως των ονομάτων τους, καθόσον με τη χρήση αυτή αντλείται όφελος από τη φήμη ορισμένης ΠΟΠ (στοιχείο α'), και έναντι της καταχρήσεως, της απομιμήσεως ή του υπαινιγμού της ίδιας της ΠΟΠ (στοιχείο β'). Οι λόγοι της ανταναιρέσεως του IVDP οι οποίοι, κατά την άποψή μου, είναι παραδεκτοί, αφορούν και τους δύο αυτούς τρόπους προστασίας.

1. Επί του δευτέρου λόγου της ανταναιρέσεως του IVDP

82. Με την προσφυγή ακυρώσεως, το IVDP υποστήριξε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι το τμήμα προσφυγών παρέβη το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007 αρνούμενο να δεχθεί ότι η εισαγωγή της ΠΟΠ Porto/Port στο σήμα «Port Charlotte» συνιστούσε άντληση αθέμιτου οφέλους από τη φήμη της. Η απάντηση του Γενικού Δικαστηρίου επικύρωσε την κρίση του τμήματος προσφυγών, ήτοι, ότι «το επίμαχο σήμα δεν χρησιμοποιεί ούτε [υπαινίσσεται] την εν λόγω ονομασία προελεύσεως, με αποτέλεσμα να μην απαιτείται να εξακριβωθεί η φήμη της»⁴⁴.

83. Στην απάντηση αυτή του Γενικού Δικαστηρίου παρατηρείται ορισμένη απόκλιση από τα επιχειρήματα της προσφεύουσας. Όταν αυτή κάνει λόγο για άντληση οφέλους από τη φήμη της ΠΟΠ, το Γενικό Δικαστήριο παραπέμπει στον όρο «[υπαινιγμός]», ο οποίος δεν περιλαμβάνεται στο στοιχείο α', σημείο ii, της παραγράφου 2 του άρθρου 118ιγ του κανονισμού 1234/2007, αλλά στο στοιχείο β' της ίδιας παραγράφου, επί του οποίου στρεφόταν άλλος λόγος προσφυγής.

84. Το Γενικό Δικαστήριο παρουσιάζεται ασυνεπές καθ' ο μέρος επιβεβαιώνει αρχικώς ότι «το επίμαχο σήμα δεν χρησιμοποιεί την εν λόγω ονομασία προελεύσεως» (σκέψη 72 της αποφάσεως) και αποφαινεται, ευθύς αμέσως, ότι «ο όρος “port” αποτελεί συστατικό του επίμαχου σήματος» (σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, επικεντρωθείσα στην ανάλυση του όρου «υπαινιγμός»).

85. Αφήνοντας κατά μέρος, προς ώρας, τα προβλήματα σχετικά με τον υπαινιγμό, επί των οποίων θα επανέλθω κατά την εξέταση του επόμενου λόγου, είναι αδιαμφισβήτητο ότι το σήμα «Port Charlotte» αναπαράγει τον εγγενή στην ΠΟΠ όρο, ήτοι, «Port». Γίνεται αντιληπτό, εκ πρώτης όψεως, ότι το αρχικό συνθετικό του είναι ταυτόσημο με την ΠΟΠ. Συντρέχει, επομένως, η πρώτη κρίσιμη προϋπόθεση για την παρεχόμενη από το άρθρο 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ii, προστασία, και το Γενικό Δικαστήριο σφάλει με την περί του αντιθέτου κρίση του στη σκέψη 72 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

⁴⁴ Σκέψη 72 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

86. Πληρούται, ομοίως, ο όρος σχετικά με τη φήμη των οίνων της ΠΟΠ, ζήτημα επί του οποίου δεν υφίσταται διαμάχη λόγω του προφανούς της χαρακτήρα⁴⁵. Η διαφωνία περιορίζεται, επομένως, στο εάν η χρήση του εγγενούς στην ΠΟΠ όρου από το προσβαλλόμενο σήμα συνιστά άντληση αθέμιτου οφέλους εξ αυτής, κατά την έννοια του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007.

87. Οι λόγοι για τους οποίους το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν υφίσταται άντληση αθέμιτου οφέλους εδράζονται σε νομικώς εσφαλμένη βάση, στην οποία έχω ήδη αναφερθεί. Κατά το Γενικό Δικαστήριο, στην πραγματικότητα, η ΠΟΠ Porto/Port στερείται εγγενούς διακριτικής ικανότητας, καθόσον ο μοναδικός της όρος (Porto/Port), μετά την εισαγωγή του σε σήμα για οινοπνευματώδη ποτά που τον αναπαράγει σε συνδυασμό με έτερο λήμμα, γίνεται αντιληπτός από το κοινό ως ένδειξη μιας απλής γεωγραφικής τοποθεσίας (ενός λιμένος) χαρακτηριζόμενης από το δεύτερο αυτό συνθετικό. Ο όρος Porto/Port θα αποτελούσε, επομένως, σύμφωνα με την προσέγγιση αυτή, είτε γενική είτε απλώς κοινή ονομασία, την οποία θα μπορούσε να ιδιοποιηθεί οποιοσδήποτε οικονομικός φορέας επεδίωκε να προσδιορίσει με αυτόν, με την προσθήκη ενός ακόμη λήμματος (σχετικού με πρόσωπο, πόλη, ή οποιοδήποτε τοπωνύμιο ή γεωγραφικό σχηματισμό), τα δικά του προϊόντα.

88. Η προκείμενη αυτή είναι, κατά την άποψή μου, απαράδεκτη, καθ' ο μέρος εξασθενίζει τη διακριτική ισχύ της ΠΟΠ Porto/Port έως του σημείου να τη μετατρέπει, εν τοις πράγμασι, σε γενική ονομασία, κατά παράβαση της ρητής απαγορεύσεως του άρθρου 118ιγ, παράγραφος 3, του κανονισμού 1234/2007⁴⁶.

89. Εάν γινόταν δεκτό, όπως πράττει το Γενικό Δικαστήριο⁴⁷, ότι και στο πλαίσιο των οινοπνευματωδών ποτών, ο όρος «port» παραπέμπει σε ποτάμιο ή θαλάσσιο λιμένα, και όχι στην ΠΟΠ, τούτο θα επαγόταν την απογύμνωση της τελευταίας έως του σημείου να της αποδίδονται γενικά χαρακτηριστικά που της στερούν προστασίας. Μολονότι ο όρος «port» σημαίνει λιμένας στην αγγλική ή τη γαλλική γλώσσα, το γεγονός αυτό δεν μπορεί να αποτελέσει δικαιολογητικό έρεισμα ώστε η ΠΟΠ να απολέσει την προστασία της: η απόφαση να της αποδοθεί η ίδια με τις λοιπές ΠΟΠ προστασία, και όχι αποδυναμωμένη προστασία σε συνάρτηση με ορισμένες εκτιμήσεις σημασιολογικού περιεχομένου, ελήφθη όταν οι αρχές της Ένωσης ενέκριναν την καταχώρισή της στον κατάλογο των ΠΟΠ.

90. Συνέπεια της προστασίας αυτής, η οποία παρέχεται από το δίκαιο της Ένωσης, είναι, εν προκειμένω, ότι ο όρος «Port» δεν μπορεί να χρησιμοποιείται, αυτοτελώς ή σε συνδυασμό με άλλους όρους, σε σήματα προσδιοριστικά οινοπνευματωδών ποτών δυνάμενα να επωφεληθούν αθέμιτα της φήμης της εν λόγω ΠΟΠ (ιδίως, σε σχέση με εκείνα τα οινοπνευματώδη ποτά που παρουσιάζουν ορισμένη ανταγωνιστική εγγύτητα, καθ' ο μέρος απευθύνονται στο ίδιο είδος κοινού και διοχετεύονται μέσω των ίδιων δικτύων διανομής και πωλήσεως).

91. Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο καθ' ο μέρος δεν αξιολόγησε ορθώς το εύρος της παρεχόμενης στις ΠΟΠ οίνων (συμπεριλαμβανομένης της ΠΟΠ Porto/Port) προστασίας, ενώ η αξιολόγηση αυτή αποτελεί προαπαιτούμενο για να κριθεί το τυχόν αθέμιτο όφελος από τη φήμη των ΠΟΠ το οποίο θα αντλούσαν σήματα που ιδιοποιούνται τον χαρακτηριστικό όρο των ΠΟΠ.

45 Κατά το IVDP (σημείο 83 της προσφυγής του ακυρώσεως), το EUIPO είχε αναγνωρίσει τη φήμη της ΠΟΠ Porto/Port με προηγούμενες αποφάσεις του, τις οποίες παρέθετε στην παράγραφο αυτή. Δεν προκύπτει ότι το σημείο αυτό ήταν, στην πραγματικότητα, επίμαχο, δεδομένης της φήμης και της διεθνούς αναγνώρισεως των οίνων της ΠΟΠ.

46 Η μέριμνα για την αποτροπή της αθέμιτης χρήσεως των ΠΟΠ οίνων διά της επικλήσεως του εικαζόμενου γενικού χαρακτήρα τους ανατρέχει πολλά έτη πίσω. Το άρθρο 4 του Διακανονισμού της Μαδρίτης, της 14ης Απριλίου 1891, σχετικά με την καταστολή των ψευδών ή παραπλανητικών ενδείξεων σχετικά με τα προϊόντα, επισήμαινε ήδη ότι «τα δικαστήρια κάθε χώρας έχουν αρμοδιότητα να κρίνουν ποιες ονομασίες, λόγω του γενικού χαρακτήρα τους, δεν υπόκεινται στις διατάξεις του παρόντος Διακανονισμού, εξαιρουμένων, ωστόσο, των τοπικών ονομασιών προελεύσεως για προϊόντα οίνου που εμπίπτουν στην επιφύλαξη του παρόντος άρθρου» (η υπογράμμιση δική μου).

47 Σκέψη 71 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

2. Επί του τρίτου λόγου ανταναιρέσεως του IVDP

92. Ο λόγος αυτός αντλείται από παράβαση του άρθρου 118γ, παράγραφος 2, στοιχείο β', του κανονισμού 1234/2007. Το IVDP προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο⁴⁸ ότι δεν αναγνώρισε ότι το επίμαχο σήμα υπαινισσόταν την ΠΟΠ Porto/Port.

93. Στην πραγματικότητα, η ευδοκίμηση του προηγούμενου λόγου ανταναιρέσεως θα καθιστούσε περιττή την εξέταση του λόγου αυτού, δεδομένου ότι, σε περίπτωση που διαπιστωνόταν η παράβαση του άρθρου 118γ, παράγραφος 2, στοιχείο α', σημείο ii, του κανονισμού 1234/2007, η αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου θα ήταν επιβεβλημένη. Θα προβώ, ωστόσο, στην εξέτάσή του.

94. Σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου⁴⁹, η έννοια του υπαινιγμού «καλύπτει την περίπτωση στην οποία ο όρος που χρησιμοποιείται για την περιγραφή προϊόντος περιλαμβάνει μέρος μιας προστατευόμενης ονομασίας, κατά τρόπον ώστε ο καταναλωτής, έχοντας προ οφθαλμών την ονομασία αυτή του προϊόντος, να ανακαλεί στη μνήμη του, ως εικόνα αναφοράς, το εμπόρευμα το οποίο νομίμως φέρει την ονομασία αυτή»⁵⁰.

95. Η απαγόρευση του υπαινιγμού δεν συνδέεται κατ' ανάγκην με την ύπαρξη πραγματικής συγχύσεως στο κοινό. Δεν είναι απαραίτητο ο καταναλωτής να εκλαμβάνει ότι το σήμα που υπαινίσσεται την ΠΟΠ αφορά τα ίδια προϊόντα με αυτά που προστατεύονται από την υπαινισσόμενη ΠΟΠ. Το Δικαστήριο επισημαίνει, παγίως, ότι μπορεί να υφίσταται υπαινιγμός κάποιας ΠΟΠ ακόμα και ελλείψει οποιουδήποτε κινδύνου συγχύσεως μεταξύ των προϊόντων⁵¹.

96. Είναι αληθές ότι το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε, με τη σκέψη 76 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, στη νομολογία του Δικαστηρίου σχετικά με τη δυνατότητα υπάρξεως υπαινιγμού ανεξαρτήτως του κινδύνου συγχύσεως. Ωστόσο, το Γενικό Δικαστήριο, κατά την ανάπτυξη του σκεπτικού του επί του σημείου αυτού, επικύρωσε την κρίση του τμήματος προσφυγών, κατά το οποίο «δεν υφίσταται “[υπαινιγμός]” οίνου Porto [...] δεδομένου ότι το ουίσκι είναι διαφορετικό προϊόν και κανένα στοιχείο του επίμαχου σήματος δεν περιέχει ένδειξη ενδεχομένως παραπλανητική ή απατηλή»⁵². Βάσει της προκειμένης αυτής, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τον σχετικό λόγο ακυρώσεως, παραπέμποντας στα «εκτιθέμενα ανωτέρω, στη σκέψη 71» σε σχέση με τη χρήση του επίμαχου σήματος⁵³.

97. Με το σκεπτικό αυτό, φρονώ ότι το Γενικό Δικαστήριο υποπίπτει σε διττή πλάνη περί το δίκαιο: α) αφενός, σφάλει ως προς την έννοια του όρου «υπαινιγμός», όπως αυτή έχει ερμηνευθεί από τη νομολογία του Δικαστηρίου, καθ' ο μέρος εκτιμά ότι δεν συντρέχει στην επίμαχη περίπτωση, διότι δεν υφίσταται κίνδυνος συγχύσεως μεταξύ του ουίσκι και του οίνου Oporto, και β) αφετέρου, διαπράττει, παραπέμποντας σε προηγούμενη σκέψη της αποφάσεώς του, το ίδιο σφάλμα που είχα ήδη διαπιστώσει κατά την εξέταση του δευτέρου λόγου ανταναιρέσεως του IVDP.

48 Σκέψεις 74 έως 77 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

49 Αποφάσεις της 4ης Μαρτίου 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, σκέψη 25), της 26ης Φεβρουαρίου 2008, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-132/05, EU:C:2008:117, σκέψη 44), της 14ης Ιουλίου 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 και C-27/10, EU:C:2011:484, σκέψη 56), και της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, σκέψη 21).

50 Η νομολογία αυτή έχει αποτελέσει, πολλές φορές, αντικείμενο επικρίσεων, καθ' ο μέρος απαιτεί την «ενσωμάτωση τμήματος προστατευόμενης ονομασίας», δεδομένου ότι θα ήταν δυνατό, ακόμη και ελλείψει της ενσωματώσεως αυτής, ένα σήμα να διαθέτει τέτοιου είδους στοιχεία που να υπαινίσσονται αφεαυτών, κατά την αντίληψη του κοινού, την ΠΟΠ.

51 Αποφάσεις της 4ης Μαρτίου 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, σκέψη 26), της 26ης Φεβρουαρίου 2008, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-132/05, EU:C:2008:117, σκέψη 45), και της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, σκέψη 45).

52 Σκέψη 74 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως.

53 Όπ.π. (T-659/14, EU:T:2015:863, σκέψη 75).

98. Το σήμα «Port Charlotte», ακόμα και αν «δεν υφίσταται κανένας κίνδυνος συγχύσεως»⁵⁴ με την ΠΟΠ Porto/Port, ενδέχεται να υπαινίσσεται, κατά την αντίληψη ενός Ευρωπαίου καταναλωτή, ο οποίος έχει τη συνήθη πληροφόρηση και είναι ευλόγως προσεκτικός, τους οίνους που προστατεύονται από την εν λόγω ΠΟΠ. Το Γενικό Δικαστήριο όφειλε να μη λάβει υπόψη τον κίνδυνο συγχύσεως⁵⁵ και να επικεντρώσει την ανάλυσή του στο εάν το νέο σήμα δημιουργεί «στο κοινό συνειρμό όσον αφορά την καταγωγή του προϊόντος»⁵⁶, ιδίως, εφόσον επρόκειτο για προϊόντα με οπτική αναλογία μεταξύ τους, εμφιαλωμένα αμφότερα ως οινοπνευματώδη ποτά, και ενόψει της (μερικής) ηχητικής ομοιότητας μεταξύ της χαίρουσας ιδιαίτερης φήμης ΠΟΠ και του σήματος του οποίου ζητείτο η ακύρωση⁵⁷.

99. Εν συνόψει, φρονώ ότι τα αναιρετικά αιτήματα τόσο του EUIPO όσο και του IDVP πρέπει να γίνουν δεκτά, και, ως εκ τούτου, να αναιρεθεί η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση.

100. Κατά το άρθρο 61, πρώτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, σε περίπτωση αναιρέσεως της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου, το Δικαστήριο μπορεί να αποφανθεί το ίδιο οριστικά επί της διαφοράς, εφόσον είναι ώριμη προς εκδίκαση. Τούτο ισχύει, κατά την άποψή μου, εν προκειμένω.

VII. Πρόταση

101. Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, προτείνω στο Δικαστήριο:

- 1) Να αναιρέσει την απόφαση του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 18ης Νοεμβρίου 2015, Instituto dos Vinhos do Douro e do Porto, IP κατά ΓΕΕΑ – Bruichladdich Distillery (T-659/14, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:863).
- 2) Να ακυρώσει την απόφαση του τετάρτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO) της 8ης Ιουλίου 2014 (υπόθεση R 946/2013-4), σχετικά με αίτηση κηρύξεως της ακυρότητας του σήματος «Port Charlotte», αριθ. 5421474.
- 3) Να αποφασίσει ότι έκαστος διάδικος φέρει τα δικαστικά έξοδά του.

⁵⁴ Απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, σκέψη 52).

⁵⁵ Το EUIPO είχε αναγνωρίσει τον κίνδυνο αυτό σε άλλα παρόμοια προηγούμενα, τα οποία το IDVP κατέδειξε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου (σημείο 71 της προσφυγής του). Συγκεκριμένα, με την απόφαση της 14ης Μαΐου 2014, το EUIPO έκανε δεκτή την ανακοπή του IDVP κατά της καταχωρίσεως του σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (υπ' αριθ. 11229317), «Port Ruhige», για ούισκι, με το σκεπτικό ότι μεταξύ του σήματος αυτού και της ΠΟΠ Porto/Port υφίστατο κίνδυνος συγχύσεως, λόγω της οπτικής, φωνητικής και σημασιολογικής τους ομοιότητας, καθόσον επρόκειτο για οινοπνευματώδη ποτά η εμπορία των οποίων γινόταν μέσω των ίδιων δικτύων διανομής. Το EUIPO, για να καταλήξει στην κρίση του αυτή, απέρριψε, μεταξύ άλλων, το επιχείρημα του δικαιούχου του σήματος ότι ο διακριτικός χαρακτήρας της ΠΟΠ ήταν αδύναμος. Έκανε, επίσης, δεκτό, ότι ορισμένοι καταναλωτές μπορούσαν «να εκλάβουν το σήμα [Port Ruhige] ως υπονομασία, για τους σκοπούς της εκμεταλλεύσεως, της ΠΟΠ [Port]».

⁵⁶ Απόφαση της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, σκέψη 45).

⁵⁷ Κριτήριο χρησιμοποιηθέν στις αποφάσεις της 4ης Μαρτίου 1999, Consorzio per la tutela del formaggio Gorgonzola (C-87/97, EU:C:1999:115, σκέψη 27), της 26ης Φεβρουαρίου 2008, Επιτροπή κατά Γερμανίας (C-132/05, EU:C:2008:117, σκέψη 27), της 14ης Ιουλίου 2011, Bureau National Interprofessionnel du Cognac (C-4/10 και C-27/10, EU:C:2011:484, σκέψη 57), και της 21ης Ιανουαρίου 2016, Viiniverla (C-75/15, EU:C:2016:35, σκέψη 33).